

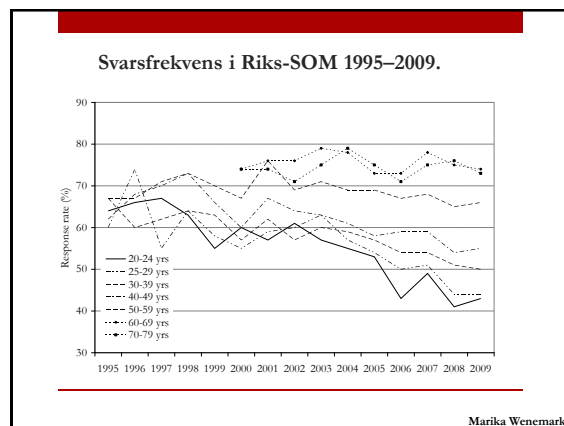

Marika Wenemark

Folkhälsoecentrum
Landstinget i Östergötland

Samhällsmedicin
Institutionen för medicin och hälsa
Linköpings universitet

marika.wenemark@liu.se

Idéer om hur man kan höja svarsfrekvensen...

"Prolonged interaction means maintaining a conversation long enough to identify the reasons for not wanting to participate and use effective persuaders to counter argue those reasons."

"Because a good response rate is so important, we will be sending reminders to nonrespondents. To avoid this irritant, why not fill it in now and get it over with!?"

"Ofta är det bättre att lägga resurserna på ett mindre utskick där man har resurser att jaga in svar."

"Hardest-to-reach respondents are those who refused the interview at least twice before complying and/or required 21 or more calls to complete the interview."

Utveckling av enkätmetodik...

- Responspsykologi och kognitiva intervjuer
- Intensivt uppföljningsarbete
- Övertalningsmetoder
- Avancerade index och skalor

Men har vi inte glömt någonting?

Marika Wenemark

Let us not become a profession that focuses mainly on technical survey issues, instead of the people and issues that we are studying.

Schulman 2003

Respondenten i fokus

"Traditionell" enkätmetodik

Kommunikation och sociala regler

Responspsykologi

Testa formulär och frågor

Motivation

Etik

Marika Wenemark

Traditionell enkätmetodik

- Enkelhet i språket
- Entydiga frågor
- Precisa tids- och rumsangivelser
- Ej ledande frågor
- Undvik (dubbla) negationer
- En fråga åt gången
- Ett svar åt gången
- Försiktighet med hypotetiska frågor
- Ömsesidigt uteslutande svarsalternativ
- Svarsalternativ för alla

Marika Wenemark

Kommunikation och sociala regler

Marika Wenemark

”A survey is a voluntary social encounter between strangers and is subject to the rules that govern social relations between strangers”

Schwarz, Bradburn, Sudman 1996

Marika Wenemark

Exempel på sociala regler (Paul Grice)

- **Inte ljuga**
(Maxim of quality)
- **Säga saker som är relevanta i diskussionen**
(Maxim of relation)
- **Vara informativ och inte upprepa sig**
(Maxim of quantity)
- **Uttrycka sig så klart som möjligt**
(Maxim of manner)

Marika Wenemark

“Maxim of relation”

Kommer Göran hit till konferensen idag?
Det står en röd Volvo på parkeringen!

Om det inte finns en logisk relevans så
skapar vi den själva!

Marika Wenemark

Vad säger Streiner?

Man kan kontrollera respondentens svar
genom att lägga in nonsens items:

“I have touched money”

“I eat most days”

Marika Wenemark

Standardized interviewing – Conversational interviewing

Ursäkta mig, var ligger stationen?
Menar du tågstationen eller polisstationen?

Whatever it means to you! (Engelsk variant)
Var ligger stationen? (Svensk variant)

Standardiserar meningen i stället för orden!

Marika Wenemark

Responspsykologi

Marika Wenemark

Den kognitiva processen för att svara på en fråga (Tourangeau 2000)

- Förstå frågan
- Skaffa relevant information
- Formulera ställningstagande
- Anpassa svaret till givna svarsalternativ
- Justera svaret

Marika Wenemark

Vilken strategi skulle du använda?

Hur länge har du arbetat på din nuvarande
arbetsplats?

Hur gammal var du när du fick barn första gången?

Hur gammal var du när du fick barn senaste gången?

Marika Wenemark

Olika typer av svarsalternativ

- Helt öppna frågor
- Öppna frågor med numeriskt svar
- Fasta svarsalternativ med skala eller ordning
- Fasta svarsalternativ utan ordning
- "Halvöppna"

Marika Wenemark

Samarbetet med min chef har blivit bättre...

- ☐ Instämmer helt
- ☐ Instämmer i hög utsträckning
- ☐ Instämmer i liten utsträckning
- ☐ Instämmer inte alls

Bättre
Lite bättre
Lite lite bättre
Oförändrat/sämre

Mycket bättre
Lite bättre
Oförändrat
Lite sämre
Mycket sämre

Marika Wenemark

Kognitiva processer vid påstående frågor

Med negativa påståenden blir det:

- Fler "instämmer inte"
- Fler omläsningar av frågor och svarsalternativ
- Fler som uttrycker svårighet att välja rätt svarsalternativ

(Kamoen, Holleman, Mak, Sanders & Bergh 2011)

Marika Wenemark

Hur kan man testa sitt formulär?

- Kognitiva intervjuer
- Fokusgrupper
- Paradata
- Eye-tracking
- Läsa högt metoden

Marika Wenemark

Läsa högt metoden

Lika bra
som vanligt

Nästan lika
bra som
vanligt

Mycket
mindre än
vanligt

Inte
alls

Jag har kunnat skratta och se
tillvaron från den ljusa sidan

Tankar på att göra mig själv
illa har förekommit

Marika Wenemark

Kognitiva intervjuer?

Tänka högt protokoll (think aloud)

Retrospektiva "hur tänkte du frågor"

Marika Wenemark

Example of probes

- Omformulera (Paraphrasing)
Kan du upprepa frågan med dina egna ord?
- Tolkningsfrågor (Interpretation probe)
Vad betyder begreppet ... för dig?
- Säkerhetsfrågor (Confidence probe)
Hur säker känner du dig på att du har besökt... xx ggr under det senaste året?
- Kognitiva frågor (Cognitive probe)
Hur kom du fram till svaret xx ggr per månad?

Marika Wenemark

Hur bedömer du informationen du har fått
när det gäller följande:

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dålig	Mycket dålig	Inte aktuellt
Undersökningar/provtagningar	[]	[]	[]	[]	[]
Cancersjukdomen	[]	[]	[]	[]	[]
Förväntad prognos	[]	[]	[]	[]	[]

Marika Wenemark

Tänk på att...

- ingen vill erkänna att de inte förstår
- de som är med i testet vet att de ska få frågor om frågorna
- testa ändrade frågor igen – de kan ha blivit sämre
- det är svårt att ge kritik till en okänd person

Marika Wenemark

Respondentintervjuer kan också användas för att bedöma till exempel...

- Helheten i formuläret
- Relevansen på frågorna
- Felaktiga antaganden
- Frågor som skapar oro eller negativa känslor

Marika Wenemark

Studiedesign med fokus på motivation och etik

Marika Wenemark

Bias in responding

The respondents' perspectives, however, are often quite different. They are often unaware that the individual items are ignored in favor of the total score. Even when told that their responses will be scored by a computer, it is quite common to find marginal notes explaining and elaborating their answers. Thus, it appears that respondents treat each item as important in its own right, and often believe that their answers will be read and evaluated by another person.

[Streiner – Health measurement scales 2003]

Marika Wenemark

Bias in responding...

- Optimizing
- Satisficing
- Social desirability
- Faking good
- Self-deception
- Faking bad
- Yea-saying
- Acquiescence bias
- Nay-saying
- End-aversion bias
- Central tendency bias
- Positive skew

Marika Wenemark

Börda

Kognitiv börda
Onödigt arbete
Kränkande frågor
Oro
Misstro

Marika Wenemark

Misstro

Ställs frågorna om igen för att kolla att jag svarat rätt?

Du vet ju bara själv om en händelse är relevant för stress och hälsa.

Jag tror att enkätsvar ofta redovisas fel när det kommer i tidningen. Det gör att man blir osäker när man svarar. Man vill ju inte att det redovisas fel.

Ibland slås man av att enkäter är upplagda på ett sätt som att man vill få ut saker utan att respondenten förstår det

Marika Wenemark

Vad säger Streiner?

Man kan kontrollera respondentens svar genom att lägga in nonsens items:

“I have touched money”

“I eat most days”

Marika Wenemark

Vad säger Streiner?

Vi säkrar content validity genom:

1) Teori 2) Litteratur 3) Experter

Marika Wenemark

Vad säger Streiner?

... there are situations where face and content validity may not be desirable, and may be consciously avoided. For example, in assessing behavior such as child abuse ...

Marika Wenemark

Tillfredsställelse

Bidra
Ansvar
Komma till tals
Reflektion

Marika Wenemark

Vad händer då när vi...

ger instruktion att inte tänka för länge, svara snabbt eller att svara även om det inte finns något alternativ som känns helt rätt...

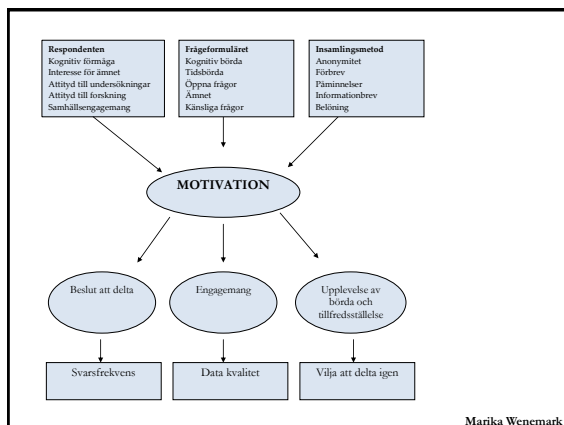
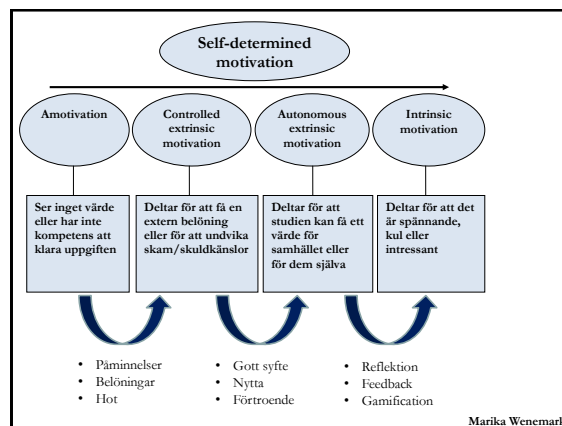
Marika Wenemark

Vad säger Streiner?

Man börjar med många items...

"At this first stage in scale development, our interest is in creating the item pool. Our aim is to be as inclusive as possible, even to the point of being overinclusive; poor items can be detected and weeded out later..."

Marika Wenemark

Gamification

Exempel:

Please describe your favorite meal?

Imagine if you were on death row and had to plan your last meal what would you order?

Marika Wenemark

Question answers

Steak au poivre
Fish and chips
Garlic chicken

Game answers

Bacon chips and tinned tomatoes and an egg butternut squash soup (homemade). The fillet steak well done (not burned) with new potatoes and fresh garden peas. Fresh fruit salad and cream. All served with a good white wine.

Classic roast dinner with beef cooked medium rare, pink in the middle and a little bit of blood, the roast potatoes crispy on the outside soft on the inside, Yorkshire puddings, peas and gravy cooked in shallow oil and chips.

Vad kan vi lära oss av kvalitativa studier?

- Frågor som inbjuder till engagemang, eftertanke och berättande
- Materialet kvalitetssäkras med hjälp av informanterna
- Informanternas upplevelse följs ofta upp efteråt
- Informanterna bemöts som mycket värdefulla

Marika Wenemark

Etik och respekt

- Inte jaga eller hota
- Få komma till tals
- Inga belöningar i förväg
- Inga dolda motiv
- Respektera frivilligheten

Marika Wenemark

Respondent fokus

Fokus på de som vill delta istället för på de som inte vill svara?

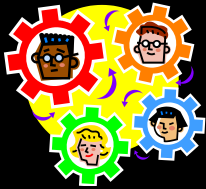
Samarbete istället för övertalning?

Fokus på det sociala mötet istället för tekniska aspekter?

Respondent tillfredsställelse istället för respondent börda?

Marika Wenemark

Utan respondenter – ingen studie

Marika Wenemark